

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΑΡΤΗΣΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
'Απὸ τῆς 1 'Ιανουαρίου ἕως 1 'Ιουλίου
'Εσωτερικοῦ δρ. 6.—'Εξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

Γραφεῖα «'Αναπλάσεως» καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου οὐδὲς Φλέσσα, ἀριθ. 5, πλάνσιον τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Νέα Θεάματα, ὑπὸ Ν. Γ.—'Εὐαγγελικὸν Κήρυγμα Παναρίτου Χ. Δουληγέρη· Μεταμορφωθῶμεν' ἡ ἐλπίς τῶν φράϊων τόπων.—'Ἡ ἁμαρτωλὸς γυνή, ὑπὸ Τιμοθέου 'Αναστασίου.— Σκέψεις περὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὑπὸ Πολυχάρπου Ι. Σουνοδινοῦ, ἱεροκήρυκος.—Παύλου Ζανέ, τὰ τελικὰ αἵτια (κατὰ μετέφρασιν Νικ. Ι. Γαλανοῦ).— Τὸ Διήγημα τῆς «'Αναπλάσεως» (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)' Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, κατὰ μετέφρασιν Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.— Δωρεὰ ὑπὲρ τοῦ ἐπαρχιακοῦ κηρύγματος τῆς «'Αναπλάσεως».—'Απόστολος καὶ Εὐαγγέλιον.— Κήρυγμα «'Αναπλάσεως».

ΝΕΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

Τὸ 'Αθηναϊκὸν κοινὸν φαίνεται ὅτι ἀνέβηκε πλεον ἀπὸ τὰς μέχρις οὗτου γελοίας τῶν παληάτων προσπάθειάς πρὸς ἐκδομὸν τῆς εὐθυμίας τῶν θεατῶν, καὶ οἱ διαυθύνται τοῦ ἱπποδρόμου ἀνέθεσαν εἰς δύο δημοσιογράφους τὴν φιλοτέχνησιν παντομίμου ἐνέχοντος κατὰ τὸ καινὸν καὶ δυναμένον νὰ πληρώσῃ τὰς σειρὰς τῶν κενῶν ἑδρῶν. Οἱ δημοσιογράφοι οὗτοι ὡς ἀρμόδιον θέμα ἐξέλεξαν τοὺς ἔρωτας τοῦ 'Αλκιβιάδου. Κατὰ πόσον οἱ ἔρωτες τοῦ ἀκολάστου τούτου 'Αθηναίου ἐπέδρασαν ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς πατρίδος του, πόσα σκάνδαλα προήλθον ἐκ τούτων, καὶ πόσων ἐντίμων ἀνδρῶν συνειδήσεις ἀπέβαλον τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν των, μὲς διδάσκει ἡ ἱστορία. Ἐκ τίνος δὲ ἠθικῆς ἢ ψυχαγωγικῆς ἀρχῆς ἀρμόμηναι οἱ συνθέται οὗτοι δὲν ἐστρεψαν τὴν προσοχὴν των πρὸς ἄλλο τι θέμα ἀσφατέρον πλὴν σεμνότερον, εὐκολον εἶνε νὰ συμπεράνῃ τις.

Καὶ ὁ μὲν ποινικὸς νόμος θεωρεῖ κολάσιμον πᾶσαν πρᾶξιν προσβάλλουσαν τὰ δημόσια ἥθη· ἀφίθη ὅμως τὸ ἄρθρον τοῦτο νὰ κοιμηθῇ, καὶ ἀουστρόλως ἕκαστος χάριν χρηματισμοῦ δύναται νὰ ἐκτυλίξῃ ἐνώπιον πλήθους οὐ μόνον ὀρίμων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ νεανιῶν εὐεξάπτων καὶ κορχαίδων, τὰς σκανδαλωδέστερας σκηνάς, ἀξίων μάλιστα δι' αὐτὰς καὶ συγχαρητήρια.

Τὸ λυπηρὸν εἶνε ὅτι καὶ ὁ τύπος ἐπιλήσμων τοῦ προορισμοῦ του καὶ τῆς εὐθύνης τὴν ὅποιαν φέρει ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων διὰ πάντων βλάβην τῆς ὁποίας γίνεται παραίτιος, διεφθίμισε τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἐκορύφωσε τὴν ἀνυπομονήσαν τοῦ πλήθους μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς παραστάσεως. Ὅτε δὲ ἡ ἀποδοκιμασία τοῦ κόσμου ἐξεδηλώθη, ὡς λέγεται, διὰ τοῦ συνήθους μαξιλαρώματος, ὡς ἐκ συνθήματος πᾶται αἱ ἐφημερίδες ἐσιώπησαν, μίᾳ δὲ μόνον ἀνέφερε τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν προφανῆ πρόθεσιν νὰ ἐλέγχῃ τοὺς ἀποδοκιμαστάς καὶ νὰ παρηγορήσῃ τοὺς ἀποδοκιμασθέντας.

Ὁ ἀναγνώσκων ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τὰς πλείστας τῶν 'Αθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ ζητῶν νὰ μαντεύσῃ τὰς πολιτικὰς, κοινωνικὰς, ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀρχὰς τῶν συντακτῶν αὐτῶν ἢ νὰ μορφώτῃ ὁ ἴδιος δι' αὐτῶν πεποιθήσεις, θέλει εὐρεθῇ εἰς ἀτελεύτητον χάος. Ὁ σωτὴρ τῆς χθὲς εἶνε προδότης τῆς σήμερον· ὁ δὲ ἄλλοτε δραπέτης τῶν φρενοκομείων δὲν ἔχει σήμερον τὸν θιασμόν του κατὰ τὴν φρόνησιν· στηλιτεύονται τὰ κοινὰ παπτώματα καὶ μὲ τὰς τρομακτικωτέρας λέξεις ἐκτίθενται τὰ τῶν συμπλοκῶν καὶ τραυματισμῶν, ἀλλ' ἐν ταύτῃ μετ' ἰδιαζούσης ἐπιμελείας καὶ γαργαλιστικότητος καθίστανται γνωστὰ ὅλα τὰ σκάνδαλα τῶν συνοικιῶν, καὶ βταν ἡ ὑπερβολικὴ διέγερσις τοῦ αἰσθημῆτος τῆς τιμῆς ὠθήσῃ τινὰ εἰς αὐτοδικίαν, ἀντὶ νὰ ἀποδοκιμάσῃ μὲν τὴν πρᾶξιν, ἐπιρρίψῃσι ὅμως τὴν εὐθύνην κυρίως ἐπὶ τὸν πρῶτον αἵτιον, ὠρύνονται κατὰ τῆς ἀγριότητος δῆθεν τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος χάριν ἐκείνου ἀνυπάρκτου ἰνδάλματος, τῆς τιμῆς, ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον. Καὶ ἐνδιαφέρονται μὲν ὑπερμέτρως διὰ τὸν σωματικὸν φόνον οὐδὲν ὅμως αὐτοῖς μέλει διὰ τὸν φόνον τῶν ψυχῶν. Ἐνίοτε δημοσιεύουσιν ἄρθρα θρησκευτικὰ καὶ περικοπὰς τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ συχνότατα διὰ τεραστίων μάλιστα γραμμῶν προκαλοῦσι τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ εἰς τὰς ἀθεϊστικὰς ἢ ἀντιχριστιανικὰς δοξασίας τοῦ δεινός ἢ δεινός, καὶ πάντα ταῦτα χάριν τῆς δεκάρας ἢ τῆς πεντάρας ἥτις εἶναι δι' αὐτοὺς ὁ μόνος πκοπός. Οἱ συνετοὶ ἀνθρωποι ἐπὶ ζητημάτων τοιοῦτων ἄς ἀφήνωσι κατὰ μέρος τὰς ἐφη-

μερίδας, και όταν δὲν πρόκειται περὶ εἰδήσεων καὶ τηλεγραφημάτων ἢ πρακτικῶν τινῶν ζητημάτων, ἀς ἐγυμνωσιν εἰς τὰς Εὐαγγελικὰς σελίδας καὶ ἀς ἐπιδιώκωσι τὰ θεάματα ἐκεῖνα ἵνα μὴ ἀποκρινόμενα τοῦ τριδικοῦ συνδέσμου τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς, δύνανται μόνον νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν γαλήνην ἐν τῇ συνειδήσει, καὶ τὴν χαρὰν ἐν τῇ ψυχῇ.

N. Γ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΘΕΝ Η ΕΛΞΙΣ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ ΤΟΠΙΩΝ

Ἐξαπνητοὶ ἀναγνώσται·

Πάντες μὲν οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται ποῖαν τινα εὐχαρίστησιν ἐπισκεπτόμενοι ὡραίους τόπους, κατ' ἐξοχὴν δὲ οἱ ἔχοντες ἀνεπτυγμένον τὸ αἶσθημα τῆς καλαισθητικότητος τοσοῦτον καταβιβάζονται καὶ αἰγματοβιβάζονται ἐπισκεπτόμενοι τοπία, τὰ ὅποια καταστολίζει ποικίλη φυσικὴ καλλονή, ὥστε, ἐὰν τὰ ἐπιπροσθύντα καλὸν μᾶλλον δὲ εἶναι ἀνυπέβλητα, δύνανται καὶ ἐκ μακροτάτων ἀποστάσεων νὰ μεταβῶσι καὶ ἰσοθίως νὰ κατοικήσωσιν εἰς αὐτά. Ὅσοι ἐκ τῶν μὴ ἀποδιδόντων εἰς πολὺ μακρὸν μῆκος, ἐπισκέψαντο τὸ Ἅγιον Ὄρος ἢ τὰ τοῦ Πηλίου μέρη πάντως θὰ ἡσθάνοντο ἔλξιν καὶ γοητείαν ἐκ πολλῶν αὐτῶν ὡραίων καὶ μαγευτικωτάτων τοπίων.

Ἀλλὰ καὶ ταῦτα, καὶ ὅσα ἄλλα ὑπάρχουσιν ἀλλοχθὺ θελητικώτερα μέρη, εἶναι σκιερὰ εἰκόνες τοῦ ἑξαίστου καὶ υπερλάμπρου τόπου τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τῆς αἰῶλου κατοικίας τῶν ἁγίων Πνευμάτων.

Ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τῆς θείας τοῦ Σωτῆρος Μεταμορφώσεως, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν, μετὰ τῆς ὁποίας συμπύπτει ἡ ἐορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως βλέπομεν ὅτι τὸσον κατεβλήθη ἡ ψυχὴ τοῦ θείου Πέτρου ἐκ τῆς ὡραιότητος τοῦ τόπου ἐκεῖνου τοῦ Θωβρίου ὄρους, τὸν ὁποῖον περιέλαμψεν ἀκτὶς τοῦ ἀπρόσιτου φωτός τῆς θεότητος τοῦ Σωτῆρος, ὥστε ἐζήτει νὰ πείσῃ αὐτόν, ὅπως μείνωσι διαρκῶς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, νομίζων ὅτι μόνον ἐκεῖ ἡδύνατο νὰ ἀπολαμβάνῃ τοῦ ἐξέχου καὶ υπερλάμπρου ἐκεῖνου θεάματος, καὶ ἵνα ἀποφύγῃ ὁ Ἰησοῦς καὶ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τοῦ θανάτου, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ὅτι ἀντεστρατεύετο ἢ πρόταξις τοῦ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἀμὴ εἰδὼς δὲ λέγει (1) κατὰ τὸν θεῖον Λουκᾶν. «Κύριε, λέγει, καλὸν ἔστιν ἡμῶς ὡς εἶπε· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὡς εἶπες σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσὴ μίαν, καὶ μίαν Ἡλὴν» (2).

Καὶ διὰ τὸν αὐτόν σου, ὦ Πέτρε, καὶ τοὺς ἄλλους Μαθητάς δὲν λαμβάνεις καμμίαν πρόνοιαν; Ὁ Πέτρος μόλις

(1) Λουκ. Θ'. 33. (2) Ματθ. ιζ'. 4.

εἶδε τὴν θείαν τοῦ Σωτῆρος Μεταμορφώσιν καὶ ἦν ἀδελφεὶς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ἡλίου, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκά ὡς τὸ φῶς καὶ οἱ ὄντες ἦσαν ὡς αὐτοῦ συλλαβόντες Μωσὴ καὶ Ἡλὴν (1) ἐλησμένους τελείως καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς ἄλλους Μαθητάς, ἐν δὲ μόνον συναίσθημα ἐκινήσας τῆς ψυχῆς του, τὸ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ χωριθῇ ἀπὸ τῆς κοινωνίας τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα ἀπολαμβάνῃ τοῦ ἐξέχου ἐκεῖνου θεάματος τῆς δόξης αὐτοῦ, ἡ ὁποία ἐν μέρει, καὶ ὅσον ἡδύνατο νὰ ἀνθέξωσιν οἱ Μαθηταὶ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ θείᾳ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους Μεταμορφώσεως.

Ὅπως τὰ ἔξοχα τοπία, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, ἵνα θελήσωσι καὶ γοητεύωσιν ἡμᾶς εἰς ἐξοχὴν νὰ ἴδωμεν διὰ τῶν αἰσθητῶν ὀφθαλμῶν, οὕτω πῶς καὶ ὁ τόπος τῆς αἰωνίου Μακαριότητος, ἵνα ᾖ συλληπτός καὶ θέλγῃ ἡμᾶς, εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορᾶται νοερώς, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἡμετέρων ψυχῶν· ἀλλ' οἱ ψυχικοὶ ἡμῶν ὀφθαλμοὶ ἕνεκα τῆς ἀμαρτίας πάσχουσιν, ὅπως πάσχουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ σώματος· ἐπὶ τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα, τούτου ἕνεκα σπανίως καὶ λίαν ἀσφαλῶς ὁ νοῦς τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἀνάγεται εἰς τὴν ὄρασιν τῶν υπερκοσμίων σκηνωμάτων καὶ καταθέλγεται ὑπὸ τῆς πνευματικῆς αὐτῶν ἐνστάσεως, καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μετάστασιν, ὅπως ὁ Προφητὴνὰξ διακρίβει ἐπιθυμῶν λέγων· «Πότε ἔξω καὶ ὀφθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ μου;»

Ἴνα αἰσθανθῶμεν οὐχὶ φόβον, τὸν ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἰσθάνομεθα ἐπὶ τῇ ἐνθυμήσει καὶ τῇ προσεγγίσει τοῦ θανάτου, ἀλλὰ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, ἔχοντες ἀνάγκην ἐσωτερικῆς Μεταμορφώσεως, ἔχοντες ἀνάγκην νὰ ἀποβάλωμεν τὸν παλαιὸν τῆς ἀμαρτίας ἄνθρωπον καὶ νὰ ἐνδυθῶμεν τὸν νέον, νὰ ζῶμεν ἐν τῷ θείῳ θελήματι, νὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν μετὰ τοῦ Παύλου «Ὡς οὐκέτι ἐγὼ, ἢ δὲ ἐν ἡμῖν Χριστός». Τότε θὰ δυνάμεθα νὰ λέγωμεν μετὰ τοῦ Ἱερῆ Χρυσοστόμου «Ἐμὸι τὸ ἔστιν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος».

Ἄν σήμερον, ἀγαπητοὶ ἀναγνώσται, ἐπλεόνασεν ὁ φόβος τοῦ θανάτου, τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς συναίσθησεως τῆς ἐνόχης ἡμῶν ἀπέναντι τῆς θείας Δικαιοσύνης. Ἄν ὑπάρχῃ σήμερον πολλοὶ ἡμιφροσυνόμενοι τὴν ὑπαρξίν τῆς μελλούσης ζωῆς, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ πλεονασμοῦ τῆς ἀμαρτίας ἢ ἐποῖα ἐξαγριῶσι τὸν ἄνθρωπον, δίκην θηρίου, τὸ ὁποῖον ζητεῖ νὰ διαρρήξῃ τὰ σίδερα τοῦ κλωβοῦ, ὅπως πληροῖ τὸ ἄγρια ἐνστικτὸν του, κατασπαράττον ἀνθρώπους, ὅπως καὶ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀμαρτίας ζητῇ νὰ ἀποβάλῃ τὸν φόβον τῆς μελλούσης τιμωρίας, ὅπως ἄνευ ἐλέγχου συνειδήσεως κακουργῇ.

Ἄν θέλωμεν λοιπὸν νὰ ἴδωμεν τὴν ἐσωτερικὴν μας κατέστασιν, ἀς ἐξετάζωμεν τὸν βίον μας ἂν συμφωνῇ πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἵνα μὴ ὑπὸ φιλαυτίας ἐξαπατώμεθα, ἀς ἐπισκοπῶμεν αὐτοὺς, προβάλλοντες πάντοτε τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία ἐὰν ᾖ φοβερά, ἐξάπαντος πρέπει νὰ πιστεύωμεν ἀκράδαντως ὅτι εἴμεθα ὑπόδικοι ἀπέναντι τῆς

(1) Ἀδ. ὁμ. 2—8.

δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ πρέπει νὰ σπεύσωμεν εἰς τὸν καθάρμον τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, εἰς τὸ νὰ μεταμορφωθῶμεν ἡθικῶς, διότι ἡ τελευταῖα τῆς ζωῆς καὶ κατὰ τὴν γνώμην τῶν θράθεν σοφῶν εἶναι φοβερά εἰς τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ κακοὺς. «Τοὺς φανίλους σοβερὰ, λέγουσιν, ἡ τῆς ζωῆς τελευταία».

Η ΑΜΑΡΤΩΛΟΣ ΓΥΝΗ

Η ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου φύλλου).

Κόρη ἄλλοτε νεαρά, μὲ σφρίγος ἐξαπτόμενον ὑπὸ τοῦ περιβάλλοντος, ἐν κοινωνίᾳ ἄνευ συνειδήσεως καὶ ἄνευ αἰδοῦς καὶ ἄνευ σωφροσύνης, ὅπου ἡ τιμὴ δὲν ὑφίστατο παρὰ μόνον ὡς προσωπεῖον, ἀπροστάτευτος δὲ, ἀνοθέτης, ἀκαθοδήγητος, τίς οἶδε μὲ πόας ὑποσχέσεις, μὲ πόας μαγανείας, μὲ πόας σαγήνας τὸ πρῶτον ἀλωθεῖσα, κατήνησε βαθμιαίως, πρεῖν εἰς ἐκπτώσιν. μέχρι τοῦ νὰ ἀποβῇ θήραμα κοινόν, καταφρονοῦμενον ἀπὸ ὅλας τὰς αὐστηρίας ψυχᾶς, καὶ ἀπὸ ὅλας ἐπὶ τὰς διεσθαρμένους, αἰτίνας συνήθως ἀρρασκονται εἰς τὸ νὰ διακομπέωσι τὰ θύματα των. Ἡ ποτὲ κόρη καὶ παρθένος, ἡ τίς οἶδε μὲ τίνα ὕμνημα τιμία τραφεῖσα, ἐν τῇ κοινωνικῇ λύμῃ καὶ δίνῃ ἀπείθῃ γυνή, οἱμοὶ δὲ γυνὴ ἀμαρτωλός.

Ἀλλὰ παρ' ὅλην αὐτῆς τὴν παραλλαγήν, παρ' ὅλην τὴν διαστροφὴν τὴν συνετελεσθεῖσαν ἐν αὐτῇ, παρ' ὅλον τὸν ἐργασμολυσμὸν τῆς, εἰς τὴν ψυχῆς τῆς τὰ σύγκλειστα βάθη εἶχε διατηρηθῇ ἀνάνησις τις παρθενίας, πόθος τις ἀγνότητος, κοιμίζμενος εἰς τῶν ἐπιθυμιῶν τὴν ἐξέγερσιν, ἀλλὰ καὶ πολλὰκις ἀντιδρῶν κατ' αὐτῶν. Τὸ σῶμα ἀνήκεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἡ ψυχὴ δὲν εἶχε παραχωρηθῇ τελείως εἰς αὐτοὺς.

Οἱ κατακτηταὶ οὗτοι οἱ ἐπονείδιστοι παρίσταντο πολλὰκις εἰς τὴν ἐκπεσοῦσαν βδελυρίαν. Αὐτὴ ἐζήτει καὶ τίνα καρδίαν, καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἔχον παρὰ ἐνστικτὰ. Ὅλοι ἐζήτουν ἡδονήν, καὶ κανεὶς δὲν εἶδεν ἀγάπην. Οὕτω σιγὰ-σιγὰ ἡσθάνθη περὶ αὐτὴν κενόν· κενόν, καὶ ὅταν ἀκόμη περιζήτητος ἦτο· κενὸν καρδίας, καὶ κενὸν ψυχῆς. Συνησθάνετο ὅτι ἦτο ἀπλοῦν ἀντικείμενον ἀρεσκείας, ἀλλ' ὅτι οὐδεὶς ἦτο διατεθειμένος νὰ τῇ παράσχῃ ἀφοσίωσιν καὶ μὲ τὴν αἰσθησιν τοῦ κενοῦ τούτου ἤρχισε νὰ ἐνισχύηται ἐν αὐτῇ τὸ συναίσθημα τῆς τύψεως καὶ νὰ ἀφυπνίζονται οἱ σῶφρονες πόθοι, αἰτίνας πολλὰκις διεμαρτυρήθησαν κατὰ τοῦ βίου τῆς τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

Καὶ οὕτως ὑπερ ποτε ἐπόθει νὰ ἀποσπασθῇ ἀπ' αὐτόν. Ἀλλὰ πῶς;

Οὐδεὶς τὴν συνεπάθει, οὐδεὶς τὴν ἠγάπα.

Τὴν πτωσίαν τῆς ἐβλεπε, τὴν βδελυρίαν τῆς ἡσθάνετο, ἀλλὰ τίνας χεῖρ ἡδύνατο νὰ τὴν ἀνεγείρῃ καὶ τίνας ἀγάπῃ νὰ τὴν ἀποπλύνῃ;

Εἰς πᾶσαν συνάθροισιν ἐφέρετο. Καὶ τὰ ὧτά τῆς ἤκουσαν διδάσκοντα, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς εἶδον θαυματουργοῦντα τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον.

Παραδόξως πρῶτην φορὰν ἤκουσε λόγους συμπαιδείας καὶ λόγους τιμῆς πρὸς πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ὅπως αὐτή. Ἀνὴρ ἤκουσε μόνον λόγους, εἶδε καὶ ἔκφρασιν. Τὸ πρόσωπον τοῦ ὁμιλοῦντος ἠκτινοβόλοι συμπάθειαν καὶ ἐπιείκειαν, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀγάπην καὶ ἔλεος.

Παράδοξοι οἱ λόγοι καὶ ἡ ἔκφρασις, παραδοξότερα τὰ ἔργα του.

Βλέπει τὸν τελώνην Ματθαῖον μαθητὴν του, ἀκούει τὸ «οὐδὲ ἐγὼ σὲ κατακρίνω» πρὸς τὴν εἰς λιθοβολισμὸν ἀπαχθεῖσαν ἀμαρτωλήν. Βλέπει εὐεργετούμενον ἐθνικὸν ἐκατόνταρχον, καὶ ἀμαρτωλοὺς καὶ ἐξηυτελισμένους νὰ τιμωρῶνται διὰ τῆς ἀναστροφῆς του, καὶ νὰ παρηγορῶνται διὰ τῆς περὶ τῆς σωτηρίας των βεβαιώσεώς του.

Καὶ ἐκεῖ συνετελέσθη ἡ ἀφύπνισις. Τὸ φεῦλον τῆς σαρκὸς σφρίγος κατεστάλη, καὶ ἡ ψυχὴ ἀνέζησεν. Ἀνέζησε διότι εἶχε τι νὰ ἀγαπήσῃ καὶ πρὸς αὐτὸ ὀλόκληρος νὰ παραδοθῇ. Ἦτο σκότος καὶ περιβάλλετο ὑπὸ σκότους, εἶδε φῶς καὶ ἠλεκτρίσθη.

Καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἡσθάνθη ἀποστροφὴν καὶ μίσος πρὸς τὸν ὑβρίζοντα καὶ ἐξευτελίζοντα αὐτὴν κόσμον, καὶ ἦναψε φλογερὰ ἡ ἀγάπη πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τόσον ἡγάπα καὶ ἐνδιαφέρετο διὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς, ὥστε κατέβη ἐπίτηδες δι' αὐτοὺς ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Παρηκολούθει αὐτὸν ἀόρατος. Βύκαιριαν ἐζήτει νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν φλόγα τῆς καρδίας τῆς, καὶ νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν ἀναμάρτητον. «Σὲ πιστεύω, εἶσαι ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, διότι εἶσαι ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἔλεος πρὸς τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Σὲ βλέπω· ἦλθες ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Πατέρα Σου νὰ ἀφυπνίσῃς τὰς κοιμώμενας ψυχὰς τῶν πεπληνημένων, καὶ νὰ δώσῃς εἰς αὐτάς τῆς χάριτός σου τὰς πτέρυγας, ἵνα εἰς τὴν βασιλείαν τῆς χαρᾶς περυγίσωσι καὶ μετὰ σοῦ αἰωνίως εὐρίσκωνται. Σὲ πιστεύω, ὅτι ἔχεις τὴν δύναμιν νὰ ἄρξῃς καὶ τῶν ἐμῶν ἀμαρτιῶν τὸ ἀφόρητον βάρος. Σὲ πιστεύω, ὅτι ἀγαπᾷς καὶ συμπαιθεῖς καὶ ἐμὲ, ὅπως τὸν κόσμον ὅλον· λάβε τὴν καρδίαν μου καὶ κυρίευσον τὸν νοῦν μου· λάβε τὴν ψυχὴν μου. Σοὶ ἀνήκει ὀλόκληρος. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς θὰ ζήσω εἰς τὸ φῶς τῆς ἀρετῆς, διότι ἀγαπᾷς Σε τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν. Θὰ εἶμαι νεκρὰ εἰς τὸ σῶμα καὶ πλήρης ζωῆς εἰς τὸ πνεῦμα. Θὰ εἶμαι ἔκτος τοῦ κόσμου, διότι ἀνήκω εἰς τὸν οὐρανόν, ἀνήκω εἰς τὴν βασιλείαν Σου. Εἶμαι ἰδικὴ Σου· ἀλάβε με».

Ὁ θεὸς καὶ οὐράνιος οὗτος πόθος ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν τῆς. Καὶ μ' αὐτὸν εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου Σίμωνος. Εἰσῆλθεν ὅπως ἐκχύσῃ τοὺς πόρους τῆς καὶ ζήτηση τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἁγιασμόν. Καὶ τὸ ἔπραξε· τὸ ἔπραξε μὲ τὰ δάκρυα, μὲ τοὺς λυγμούς, μὲ τὴν συντριβὴν, μὲ τὴν ἱκεσίαν τὴν γονυκλινῇ καὶ σιωπηλῇ.

Ὁ Θεὸς τὴν ἔκρινε καὶ τὰ δεσμά τῆς ἐλύθησαν.

Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι; Ἀ! οἱ ἄνθρωποι! εὐκαιρίαν εὗρον, ἵνα ἐπικρίνωσι καὶ κατηγορήσωσιν, ἐαυτοὺς περισσώτερον

τοῦ συνήθους λησμονοῦντες ! Αὐτοὶ ἐφρίκλασαν διὰ τὴν παρουσίαν τοιοῦτου μολύσματος !

Δὲν ἠγανάκτησαν ὅμως τόσον διὰ τὴν τολημράν ἀναίδειαν, τὴν ὅποιαν ἡ γυνὴ αὐτὴ εἶχε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τόπον καθαρὸν καὶ μετὰ καθαρῶν (!) νὰ ἀναστραφῇ, ὅσον ἠπόρησαν διὰ τὴν ἀνοχὴν ἐλείνου, ὁ ὅποιος ἐφημιζέτο καὶ ἐνομιζέτο ὡς καρδιογνώστης.

Καὶ πῶς δὲν τὴν ἠξεύρει ; Καὶ τότε πῶς εἶνε προφήτης ; . . . Ἐκείνην οὐδὲ τοῦ βλέμματός των ἠξίου, ἵνα μὴ μολυνθῶσιν οἱ ἀμόλυντοι (!), ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνον πάντες τὰ βλέμματα τῆς ἀπορίας των ἔστρεπον, περισσότερον δὲ πάντων ὁ φιλόθεος οἰκοδοπιστής. Οἱ ἄλλοι ἴσως ἠπόρουν μόνον, ὁ Φαρισαῖος ὅμως ὁ ζητήσας τιμὴν ἐν τῇ φιλοξενίᾳ τοῦ πεφημισμένου προφήτου, οὐ μόνον ἠπόρει καὶ ἠγανάκτει, ἀλλὰ καὶ εὐχριστήθη ἴσως, διότι ἔβλεπε τὸν φιλοξενούμενον εἰς τὰ πράγματα ἀνάξιον τῆς φήμης του. « Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν αὐτοῦ ἰσχυρῶς. Οὗτος, εἰ ἦν προφήτης, ἐγνώσκων ἢν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνή, ἥτις ἔπτεται αὐτοῦ. Ὅτι ἀμαρτωλὸς ἐστιν ».

Ὁ Θεάνθρωπος ἔγνω τὴν καρδίαν τῆς ἀμαρτωλῆς καὶ αὐτὴν ἠλέησε καὶ ἠγάπησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν πεπλανημένον Φαρισαῖον εἰς συναίσθησιν καὶ ταπεινώσιν ἐκάλεσεν. Ἡ γὰρ αὐτοῦ, ὅπως καὶ ἐκείνην. Ἐβόλετο ἐκείνην, διότι προσήλθεν, ἀνοικτὰς εἶχε τὰς ἀγκάλας καὶ πρὸς τοῦτον, ἐὰν τὴν κατὰστασιν τοῦ ἡσθάνετο, ἐὰν τοῦ τύφου ἀπηλλάσσεται καὶ πρὸς τοὺς πόδας του, ὡς ἐκείνην, προσέπιπτεν.

« Ναί, τῇ λέγει, αὕτη ἀμαρτωλὸς καὶ τιμὴς ἀναξίη, ἀλλὰ ἡ ἰδική σου ἡ ἀγνότης ποῦ ; Ἔστω· αὕτη πολὺ ἐξέπεσε καὶ τὸν πνευματικὸν πλοῦτον ὅλον κατηνάλωσε καὶ πολλὰ εἰς τὸν δίκαιον Κριτὴν ὤφειλεν, ἀλλὰ μήπως οὐ ἀναμάρτητος ἐστάνης καὶ ἀχρεώτος ἔμεινας ;

Αὕτη πληρῶναι τὸ χρέος τῆς διὰ τῆς πρὸς με ἀγάπης τῆς, καὶ ἄλλο μὴ ἔχουσα, τὴν ψυχὴν τῆς δόκλῃρον μοὶ παρέδωκεν· ἀλλὰ ἡ τοῦ σου χρέους πληρωμὴ ποῦ καὶ τίνας ; Τὸ πρὸς αὐτὴν ὧρον τῆς εὐσπλαγχνίας μου μέγιστον, ἐκπληξίν ἐμποιοῦν καὶ ἀπορίαν διεγείρον, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς ἐμὲ πίστις αὐτῆς ἀκράδαντος καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ἐξόχως εὐλκρινῆς καὶ θερμῆς. Ἐπὶ τῶν ποδῶν μου ῥέουν τὰ δάκρυα τῆς πενθοῦσης ψυχῆς τῆς· μὲ τῆς κεφαλῆς τῆς τὸ κόσμημα τούτους σπογγίζει· διὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν φιλημάτων τῆς τὴν πρὸς με προσηλωμένην ψυχὴν τῆς ζητεῖ νὰ ἐξαγνίσῃ. Πρὸς τὴν ἐμὴν ἀναμαρτησίαν καὶ ἀγνότητα τὸ μύρον προσφέρει. Σὺ δι' οὐδενὸς τούτων τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην ἐξεδήλωσας. Διὰ τοῦτο περισσότερον σοῦ ἀγάπης καὶ ἐλέους ἀξίαν ἐαυτὴν ἀνέδειξεν· ἀ' Ἀφθόνται δὲ αἱ ἀμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολ.ῖλαι, ὅτι μὲ ἠγάπησε πολὺν ».

Μετὰ τοῦτο ἀνακηρύττει αὐτὴν συγκαχωρημένην. Βεβαίως ὅτι ἀπεδέξατο τὴν πίστιν καὶ παρέσχε τὴν σωτηρίαν. Ἀρ' οὐ δὲ ἡ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἐπελθοῦσα χάρις τὴν τρικυμίαν τῶν παθῶν κατέπαυσε καὶ τὴν γαλήνην ἐν αὐτῇ ἀποκατέστησεν, ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς ζωὴν εἰρήνης μετὰ τοῦ Θεοῦ, εἰς ζωὴν χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως παντοτεινῆς καὶ αἰωνίου.

Ἀφθόνται σου αἱ ἀμαρτίαι ἡ πίστις σου σόσασκε αὐτὴν πορεύου εἰς εἰρήνην ».

(Ἔπεται τὸ τέλος)

Τιμόθεος Ἀναστασίου

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

[Συνέχεια· ἴδε ἀριθ. 135].

δ'.

Ἡ χριστιανικὴ πίστις εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἀνθρωπότητος, εἶνε τὸ στερεὸν καὶ ἀδιάσειστον θεμέλιον τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ ὠραίου τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ οἰκοδομήματος. Καὶ ἀληθῶς. Ἐνθα ἡ φασεφόρος λαμπρὸν τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος διεδόθη, ἐκεῖ διελύθησαν τὰ πυκνὰ καὶ καλαινὰ τῆς πλάνης καὶ τῆς ἀμαρτίας νέφη, ἐκεῖ ἐφωγαδεύθη στερεῶς τὸ σκότος τῆς πολυθέου πλάνης καὶ ἀνεπτύχθη νέος ἠθικός βίος καὶ νέα ἠθικὴ ζωὴ. Διότι ἀνεγνώρισθη γενικῶς τὸ δίκαιον τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, ἀνεψώθη ἡ γυνὴ καὶ ἀνεπτύχθη ἡ θερμὴ καὶ ζωα ἐκείνη ἀγάπη ἥτις εἶνε ὁ συνεκτικὸς δεσμός τῶν κοινωνιῶν καὶ τὸ εὐγενέστατον ἐλατήριον τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἄλλων αὐταπαρνήσεως. Νοσοκομεῖα, ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφὴ σκιά τῶν ὁποίων ἐδρίσκουσιν ἀνάπαυσιν οἱ ἀπύκνηροι τῆς κοινωνίας, πτωχοκομεῖα καὶ παντοῖα ἄλλα φιλανθρωπικὰ περίεργα ἰδρύματα, εἶνε ἀναγερθέντες καρπὸς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅστις λέγει ὅσα ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἐλατῶν τῶν ἀδελφῶν μου, ἐμοὶ ἐποιήσατε. Ἡ ἀλήθεια τῆς χριστιανικῆς πίστεως, διαδομένη καὶ κηρυττομένη ἐν μέσῳ βαρβάρων καὶ ἀπολιτίστων ἐθνῶν, ζωοποιεῖ καὶ ἀνίστηται ταῦτα καὶ ἐπιφέρει ἠθικὴν, ἐπιστημονικὴν καὶ παντοῖαν ἄλλην μεταβολὴν καὶ ἀναγέννησιν. Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία εἶνε ἡ Ἀρχιμήδεις ἀρχή, ἥτις τὴν γῆν δύναται νὰ κινήσῃ, ἀκριβῶς διότι ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐκτός τῆς γῆς ἐν τῇ οὐρανῷ.

Καὶ αὐτὰ τὰ μάλλον ἐν τῇ οὐρ τοῦ πολιτισμοῦ εὐρισκόμενα ἔθνη, ἐὰν ποτε ἐκδιωχθῇ ἀπ' αὐτῶν τὸ ἀπαστρέπτον φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπανερχονται, δεικνύει ἡ ἱστορία, ἐν χειρὶ τῆς βαρβαρότητος καταστάσει, διότι βασιλεύει τοῦ λοιποῦ καὶ ὑφὸ θρασεῖαν κεφαλὴν ἡ ἀδικία, ἡ ἀνομία, ἡ φαυλότης, ἡ κακία, ὁ ἐγωϊσμός. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὃν ἀποδοκιμάζουσιν οἱ Ἰουδαῖζοντες Μασσόνιοι, ἀποβαίνει εἰς κεφαλὴν γυνίος ἐν τε ταῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ἦναι ἀλήθεια ἀναμφίρητος, ὁμολογημένη. Ὁ Χριστιανισμὸς λέγει ὁ Τάιν, εἶνε τὸ ζεῦγος τῶν μεγάλων πτερυγῶν, ἐν ὧν μόνον ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ὑπερυψωθῇ ὑπὲρ πάντων αὐτοῦ, ὑπὲρ πάντων πνιγροῦ ὀρίζοντος καὶ τοῦ ἐρποντος βίου του. Ἡ ἐκκοπὴ τῶν πτερυγῶν καὶ ἡ ἀπλὴ αὐτῶν ἐξαεθίνεσις ἐπήνεγκε τὴν κατὰπτωσιν τῶν οἰκογενειακῶν καὶ τῶν δημοσίων ἠθῶν.

Πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ ἐνέ-

κνευσε τὴν ἀγάπην τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τὴν αὐταπαρνήσιν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅποια ἀληθῶς θαύματα, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡρωϊσμοῦ καὶ ἠθικῆς εὐτολμίας εἰς τόσους μάρτυρας ! ὅποια θαύματα ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ἀλήθειαν εἰς τόσους Ἀποστόλους, Ὁμολογητάς, Διδασκάλους ! ὅποια θαύματα μετανοίας καὶ ἠθικῆς μεταμορφώσεως εἰς τόσους μετάνοησαντας ! ὅποια παραδείγματα εὐεργεσίας πρὸς τοὺς πενομένους καὶ ἐν ἀνάγκαις εὐρισκομένους ! Καὶ κατὰ τοὺς νῦν χρόνους, καθ' οὓς ἡ ἀσέβεια καὶ διαφθορὰ ἐκπνέουσι φθοροποιὰ μιάσματα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀρετὴ καὶ ἠθικὴ, ὀρεῖονται εἰς τὸν χριστιανισμόν καὶ τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἀληθὴς δούλος τοῦ Χριστοῦ ἐργάζεται τὸ ἀγαθὸν ἐν ταπεινότητι καὶ λήθῃ, ὡς τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας ὅπισθεν ἐπιπροσθούντος νέφους διαχέει εἰς τὸ περιέχον τὴν θερμότητα καὶ λάμψιν τοῦ φωτός. « Οὐχί εἰς τοὺς ἠθολόγους, ἔγραφε ποτε αὐτὸς ὁ Ρενάν, καὶ ἐπιστήμονας, ἀλλὰ εἰς τὸν χριστιανισμόν ὀρεῖται πᾶσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐναπομείνουσα ἀρετὴ καὶ πᾶν ἄγνον καὶ ὑψηλὸν φρόνημα, διότι ὁ ἀποδεχόμενος τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ ὡς Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν, καλλιέργει ἐν τῇ συνειδήσει του τὸ δένδρον τῆς ἠθικότητος καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἔχον τὰς ῥίζας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ γοῦμου ἰδάκρου τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀποπνέον διὰ τῶν ἀμαράντων αὐτοῦ φύλλων σωτήριον τοῦ πνεύματος ἀτμόσφαιραν. Ναί· ἡ ἀπιστία ὡς ῥιζοειδὴς καὶ λάθρος ἐπικατασκήψας χειμῶν, καταρρίπτει τὸ εἰς τὰς διεόδους τῶν ἰδῶν ἀρδευόμενον καὶ θάλλον δένδρον τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀποσπᾷ καὶ καρποὺς καὶ ἄνθη καὶ φύλλα καὶ κλάνας, καὶ ἐγκαταλείπει οἱμοὶ ! γυμνὸν τὸν κορμόν !

Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἀνεγέννησεν, ἠνέωκασεν, ἐσωσεν, ἀνέπτυξε καὶ ἐμεγάλυνε τὸ πολυπαθὲς καὶ ἐνδοξον ἡμῶν ἔθνος προωρισμένον ὑπὸ τῆς Θεῆς Προνοίας ν' ἀναπτύχθῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸν ἀληθῆ πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ ἔθνος ἡμῶν εἰργάσθη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ πᾶν ὅ, τι ἐδημιούργησε καὶ ἐτέλεσε, φέρεי μέχρι σήμερον τὴν σφραγίδα τοῦ θεοῦ, τοῦ ἀκηράτου κάλλους. Ἀλλ' ἡ ἀσέβεια ἐμόλυνε τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἠθικῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀρετῆς, λησμονήσαντες ὅτι ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἠθικὴ εἶνε ἡ ψυχὴ καὶ ἡ ζωὴ τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ὅτι ἡ καταφρόνησις τῶν θεῶν ἢ ἡ περὶ αὐτὰ ἀδιαφορία ἐνέχει καὶ τὰ σπέρματα τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἡσέθησε καὶ διεφθάρη καὶ κατ' ἀκολουθίαν κατέπεσεν, ἀπὸ δὲ τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν δημαγωγῶν μετέπεσεν ὑπὸ τὴν σιδηρᾶν χεῖρα τῶν Ρωμαίων, ἀλλὰ χάριτι τοῦ διέποντος τὰς παγκοσμίου τύχας Θεοῦ ἀνεγεννήθη διὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἥτις τὸ ἐθέρμανε καὶ τῷ μετέδωκε ζωὴν, διότι εἰσῆλθεν ἐν τῇ πνευματικῇ κολυμβήτρει καὶ ἐκαθαρίσθη, ὡς εἶπεν, καὶ ἐξηγνήσθη. Καὶ ἔκτοτε ἐν τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ τῇ ζωῇ εὗρεν ἀέλιπον τὴν παραμυθίαν, τὴν συντήρησιν, τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ὑπερβαύμαστόν τινα ἐξ αὐτῆς προστασίαν, δασκίαν δὲ τὸ συναίσθημα τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας ἐνεκράθη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἡ οὐσιωδὴς

διαφθάρη, τὰ ἀντίποινα δὲν ἐδράδουν νὰ ἐνσκήψωσιν ἐπάγοντα ἡμῖν παντοίας κολάσεις καὶ συμφορὰς.

Ἄλλ' οἱμοὶ ! νῦν, εἴπερ ποτε, ζεφῶδῃ ὑπὲρ τὸν κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν ἡμῶν ὀρίζοντα μετεωρίζονται νέφη· βρέμει δὲ καὶ ἀπείσιον μυκάται ἡ ἀπὸ μυρίων σφιδάζοντων παθῶν συγκυκλωμένη καὶ συνογκουμένη θάλασσα. Ἐντιῦθεν πνευματικῶν κινδύνων λαμβάνουσαι ὄφρυλοι, ἐκεῖθεν ἄβυσσοι ἀχανεῖς τῆς θρησκευτικῆς ἀμφιβολίας, τῆς δεισιδαιμονίας, τῆς ψυχρότητος καὶ τῆς παντελοῦς ἀπιστίας. Πανταχοῦ ψυχοβόροι ἀγέλαι τὰ θεόσπερτα καὶ πολυπόρα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ λήϊα νέμονται καὶ καταλυμαίνονται· καὶ τὸ δὲ σπουδαιότατον καὶ δεινότατον αἷ ἡ πονηρία ἔμετрос, ἵνα κατὰ τὸν Ἱερὸν Βασιλεῖον εἴπω, οἱ λαοὶ ἀνομβέτητοι, οἱ προεστῶτες ἀπαρηρσίαστοι . . Ἐπὶ τούτοις γε-λῶσιν οἱ ἀπιστοί, σαλεύονται οἱ ὀλιγόπιστοι, ἀμφίβολοι ἡ πίστις, ἄγνοια κατακέχυται τῶν ψυχῶν. (Ἐπιστ. Δαμῆσφ πάππ).

Ἀνάγκη κατὰ ταῦτα, καὶ δὴ ἀπόλυτος, νὰ ἐμψυτευθῇ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅσον τάχος, ἡ θερμὴ καὶ ζωα πίστις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅστις εἶνε σφῶς καὶ ζωὴ. Ἀνάγκη νὰ κατανοήσωμεν καὶ νὰ πιστεύσωμεν πάντες, ὅτι ἀδικαιοσύνη ὑφ' οἷον ἔθνη, ἐλασσούσι δὲ φυλὰς αἱ ἀμαρτίαι.

Πολύκαρπος Ι. Συνοδινός
Ἱεροκήρυξ.

ΠΑΥΛΟΥ ΖΑΝΕ

ΤΑ ΤΕΛΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

Κατὰ μετάφρασιν Νικ. Ι. Γαλανοῦ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 135)

Τέλος, ἐὰν μετὰ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων δὲν ὑπῆρχεν εἰμὴ ἀπλὴ συμφωνία κατασκευῆς, καὶ προσαρμογὴ ὀλική, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος ὠρελλίμου, θὰ ἠδύνατό τις καὶ τότε νὰ θαυμάσῃ τὴν σύμπτωσιν ταύτην, χωρὶς νὰ ᾔνῃ ἀπολύτως ἠναγκασμένος νὰ διαβλέπῃ εἰς τοῦτο μαρτυρίαν σκοπιμότητος. Π. χ. ἡ χεὶρ ἀνθρώπου τινὸς εἶνε λίαν κατὰλληλος νὰ προσαρμοζῇται πρὸς τὴν χεῖρα ἐνὸς ἄλλου· ἐν τούτοις δὲν θὰ ἦτο ὅπωςδὴποτε εὐλογιστὸς νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ φύσις ἐχορήγησεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο τὸ ὄργανον διὰ νὰ δύνανται νὰ κάμνωσι χειραψίας· ἡ προσαρμογὴ αὕτη, ὅπως ἐξωτερικὴ, ἐξαγομένη ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς χειρὸς, δὲν θὰ θεωρηθῇ ὑπονοούσα ἀμοιβαίαν προδιθέσιν· ἀλλ' εἰς τὰ γένη, παρεκτὸς τῆς προσαρμογῆς τοῦ ὀργάνου πρὸς τὸ ὄργανον, ὑπάρχει ἐτι ἡ προσαρμογὴ τοῦ ὀργάνου πρὸς τὴν λειτουργίαν· καὶ ἡ σύμπτωσις τῶν δύο τούτων προσαρμογῶν κάμνεται ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, ὥστε ἡ σκοπιμότης νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὸ πνεῦμα μὲ τρόπον τῶσφ ὀρχικόν καὶ ἐπιβάλλοντα· τέλος, ἡ ἐνίαία αὕτη λειτουργία συντελουμένη ὑπὸ δύο ὀργάνων, εἶνε ἀκριβῶς ἐκείνη, διὰ τῆς ὁποίας τὸ

ἄτομον ἐξασφαλίζει τὴν δικαίωσιν τοῦ εἶδους, καὶ τοῦτο, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ καὶ νὰ τὸ θέλῃ, τοῦλάχιστον εἰς τὰ κατώτερα εἶδη. Οὕτως, εἰς πάντας τοὺς βαθμοὺς τοῦ φαινομένου, βλέπομεν ὅτι τὸ παρὶν προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ μέλλοντος. Ἡ κατασκευὴ τῶν δύο ὀργάνων δὲν ἐξηγεῖται εἰμὴ διὰ τοῦ ἐνδεχομένου τῆς συμμιξέως αὐτῶν· ἡ σύμμιξις τῶν διὰ τῆς λειτουργίας ἥτις προκύπτει ἐκ αὐτῆς· ἡ λειτουργία ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἀποτελέσματός της, ἥτις εἶνε ἡ παραγωγὴ νέου ὄντος, κεκλημένου μὲ τὴν σειράν του νὰ συνεχίσῃ καὶ δικαιώσῃ τὸ εἶδος. Ἐνταῦθα ἡ τάξις τῶν αἰτίων εἶνε προφανῶς ἀντιστραμμένη· καί, ὅτι, καὶ ἂν λέγωσιν ὁ Λουκάριος καὶ ὁ Σπινόζα, τὰ ἀποτελέσματα εἶνε τὰ αἶτια.

Εἰς ὅλας τὰς προηγουμένας παρατηρήσεις θὰ ἀντιτάξω τις ἀναμφιβόλως ὅτι, ἐὰν τὰ πράγματα ἦνε τοιαῦτα, τοῦτο συμβαίνει διότι δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ὑπάρχωσιν ἄλλως ἔχοντα. Ἄνευ τῶν γενῶν, τὸ εἶδος δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἀναπαράγῃται, καὶ θὰ ἔπαυεν ὑπάρχον μετὰ μίαν γενεάν· ἀνευ τῆς μεταξὺ αὐτῶν προσρμογῆς, ἀνευ τῆς συμφωνίας τῶν ὀργάνων, αὐτὸ τοῦτο ἄτομον δὲν θὰ διήρκει, δὲν θὰ ὑπῆρχε μάλιστα· δὲν θὰ ὑπῆρχε ζωὴ ἐν τῷ κόσμῳ. Κατ' ἀκολουθίαν θὰ εἴπω τις μετὰ τοῦ Maupertuis ὅτι αἶν τῶ τυχαίῳ συνδυασμῷ τῶν προϊόντων τῆς φύσεως, διότι δὲν ὑπῆρχον ἄλλα, εἰμὴ ἐκεῖνα ἐνθα εὐρίσκοντο σχέσεις τινὰς ἀναλογίας αἰτινὰς θὰ ἡδύνατο νὰ διατηρῶνται, δὲν εἶνε θαυμαστόν, ὅτι αὕτη ἡ ἀναλογία εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ εἶδη τὰ ὅποια ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπάρχουσι· Ἡ τύχη, θὰ εἴλεγε τις, παρήγαγεν ἀπειρον πληθὺς ἀτόμων· μικρὸς ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν εὐρίσκοντο κατεσκευασμένα μὲ τρόπον, ὥστε τὰ μέρη τοῦ ζῴου ἡδύνατο νὰ ἰκανοποιῶσι τὰς ἀνάγκας τῶν· εἰς ἄλλον ἀπείρους μεγαλύτερον, δὲν ὑπῆρχε μήτε ἀναλογία, μήτε τάξις· ὅλα ταῦτα τὰ τελευτήρια κατεστράφησαν· ζῷα ἀνευ στόματος δὲν ἡδύνατο νὰ ζήσωσιν· ἄλλα, ἀφ' ὧν εἴλεπον γεννητικὰ ὅργανα, δὲν ἡδύνατο νὰ συνεχισθῶσι. Τὰ μόνα ἄτινα ὑπελείφθησαν εἶνε ἐκεῖνα ἐν εἰς εὐρίσκετο ἡ τάξις καὶ ἡ ἀναλογία, καὶ τὰ εἶδη ταῦτα, τὰ ὅποια βλέπομεν σήμερον, ἐν εἶνε εἰμὴ ἡ μικροτέρα μερὶς τοῦ ὅ,τι τὸ τυπικὸν πεπωμένον παρήγαγεν».

Ἡ ὑπόθεσις αὕτη πρώτης ἀποκρίσεως τῆς φύσεως καὶ περιόδου ἀτάκτου τεκνογονίας προηγηθείσης τῶν κατὰ λόγον προϊόντων, ὅποια τὰ βλέπομεν σήμερον, εἶνε ἐναντία πρὸς πᾶν ὅ,τι γνωρίζομεν ἐκ τῶν προηγουμένων περὶ τῆς φύσεως. Οὐδὲν ἔχον ὑφίσταται τῆς περιόδου ταύτης τοῦ χάους· καὶ τὸ πᾶν ἄγει νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι, ἐὰν ἡ φύσις εἴχεν ἀρχίσει διὰ τοῦ χάους, ποτὲ δὲν θὰ ἐξήρχετο ἐξ αὐτοῦ.

Ἀναμφιβόλως θὰ εἴχῃ τις ἄδικον ἐκπληττόμενος, διότι δὲν συναντῇ ἐν τῇ φύσει ἔργα, ἅτινα πράγματι εἶνε ἀδύνατα, π. χ. ζῷα ἀνευ ὀργάνων θρέψεως· ἡ ἀνευ ὀργάνων γενέσεως (καίτοι διὰ νὰ εἴπωμεν τὴν ἀλήθειαν, δὲν βλέπει τις διατὶ ἡ φύσις εἰς τὰς ἐνεργείας της καὶ εἰς τὰς ἀπείρους διευθετήσεις τῶν στοιχείων της δὲν θὰ παρήγεν ἀκόμη καὶ σήμερον δοκίμια ὀργανώσεως, μέλη ἀτάκτως ἐσκαρπισμένα, καὶ ὡς τὸ εἶλεγεν ὁ Ἐμπεδοκλής, κεφαλαῖς ἀνευ σωμάτων, σώματα ἀνευ κεφαλῆς, κτλ.). Χωρὶς νὰ ἀναζητῶμεν] μέγας τίνος

συμείου τοιαῦτα δοκίμια θὰ ἦσαν δυνατὰ ἐν τῇ ὑπόθεσι φύσεως τυρλῆς, θὰ συναινέσω, ἐὰν θέλῃ τις, ὅτι ἐν εἶναι τις ἀφορμὴν νὰ ἐκπληττῇται ἐκ τοῦ ὅτι τοιαῦτα δείγματα δὲν συναντῶνται περὶ ἡμῶν. Ἄλλ' ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὅποιον εἶναι τις λόγον νὰ ἐκπληττῇται, δὲν εἶνε τὸ ὅτι δὲν εἴχον ὄντα μὴ βιώσιμα· ἀλλὰ τὸ ὅτι συνέτυχον ὄντα βιώσιμα, διότι τοιαῦτα ὄντα ἡδύνατο νὰ μὴ ὑπάρξωσι ποσῶς. Ἀναμφιβόλως, δοθείσης τῆς ὑπάρξεως ὄντων ὀργανωμένων, εἶνε ἀπλοῦστατον τὸ ὅτι ἔχουσιν ὅργανα προσηρμοσμένα· ἀλλὰ τὸ ὅτι ἐδόθη ἡ ὑπαρξίς τοιούτων ὄντων (ἅτινα ἀπαιτοῦσι τοιαύτας συνθήκας), τοῦτο εἶνε εἰς τὸ ὅποιον ὑπάρχει ἡ δυσκολία. Δὲν ἀρκεῖ νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι διευθετήσεις παράλογοι εἶνε ἀδύνατοι· θὰ χρειασθῇ νὰ δεῖξωμεν ὅτι αἱ λογικαὶ διευθετήσεις (τουτέστιν ἐκεῖνα αἰτινὰς ὑπάρχουσιν) εἶνε ἀναγκαστικὰ τὸ ὅποιον οὐδαμῶς εἶνε προφανές· διότι ἡ φύσις ἡδυνάθη νὰ διέλθῃ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἀνευ ὄντων ὀργανωμένων, καὶ δὲν ὑπῆρχε λόγος νὰ μὴ διερχῇται οὕτω πάντοτε. Ὑπολείπεται λοιπὸν πάντοτε νὰ ἐξηγησώμεν ἂν μία διαμάχη δυνάμεων ἡδυνάθη νὰ ἐπιφέρῃ ἐν δεδομένη στιγμήν ἐξελγόμενον τῶς πολυπλοκὸν ὡς ἡ ζωὴ, καὶ τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ μηχανισμόν τόσῳ καλῶς διευθετημένον.

Ἀλλὰ, θὰ εἴπω τις, δὲν βλέπομεν κατ' ἐκάστην τοιαύτας παρεκτροπὰς νὰ παράγονται· εἶνε τὰ τέρατα. Ἡ φύσις δεικνύει καλῶς εἰς τὰ εἶδη ταῦτα τῶν προϊόντων, ὅτι δημιουργεῖ τὰ πράγματα ὡς ἤθελε τύχει, ἄλλοτε καλὰ, ἄλλοτε κακὰ, ἄλλοτε ὠραῖα, ἄλλοτε εἰδεχθῇ, ἄλλοτε κατὰ λόγον, ἄλλοτε παραλόγῳ. Καθ' ἡμᾶς ἡ ὑπαρξίς τῶν τεράτων οὐδαμῶς ἀποδεικνύει τὴν ὑπόθεσιν προαποπειράς τῆς φύσεως καὶ χαώδους ἀρχικῆς καταστάσεως, προηγηθείσης τῆς περιόδου τῆς κανονικῆς ὀργανώσεως. Πράγματι, αὐτὰ ταῦτα τὰ τέρατα ὑποθέτουσιν ὀργανισμοὺς καλῶς κεκατασκευασμένους· τὰ τέρατα δὲν παράγονται εἰμὴ διὰ γενέσεως, καὶ οὐδεὶς εἶδε ποτε τοιαῦτα ἀμέσως ἐκ τῆς φύσεως παραχθέντα. Οὐδὲν παράδειγμα ὑπάρχει αὐτομάτου γενέσεως τῶν τεράτων. Αὐτὰ ταῦτα μάλιστα, τὰ ὅποια παράγουσι τεχνικῶς, ἔχουσιν ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἐπαλληλίαν ὅτων κανονικῶν. Ἐπεται ἐντεῦθεν ὅτι τὰ τέρατα ὑποθέτουσιν ὄντα κανονικά· δὲν εἶνε εἰμὴ ἐκκλίσις ἀπὸ τῶν συνηθῶν νόμων τῆς γενέσεως· δὲν εἶνε εἰμὴ συμβεβηκός. Ὁ κανὼν καὶ ὁ νόμος προηγούμεναι ἐνταῦθα τῆς ἐξαιρέσεως. Δὲν δύναται τις κατ' ἀκολουθίαν νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι διὰ συνεχείας ἀπείρου ἀριθμοῦ συμβεβηκῶν τοῦ εἶδους τούτου, ἡ κανονικὴ κατάστασις ἐθεμελιώθη ἐπὶ τέλους ἡμέραν τινά. Ἀναμφιβόλως τῆς κανονικῆς ταύτης καταστάσεως ἅπαξ δοθείσης, ἐννοεῖ τις ὅτι διὰ τῆς συγκρούσεως τῶν αἰτίων παράγονται ἐκτροπαί, ἥτοι δυσμορφίαι ἐκ γενετῆς ὑπάρχουσιν· διότι αἱ δυσμορφίαι, ὅς καὶ αἱ καχεξίαι, αἱ δοθένται καὶ ὁ θάνατος δὲν εἶνε εἰμὴ τὰ ἐξαγόμενα τῆς συγκρούσεως καὶ τῆς πάλῃς τῶν νόμων τῶν φυσικῶν καὶ τῶν νόμων τῶν βιολογικῶν. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀναστροφή τῶν ὁρων, καὶ παραγωγὴ τάξεως ἐκ τῆς ἀταξίας, κατὰ τινὰ περιφρημον ἐκφρασίαν, τὸ νὰ θεωρῶμεν τὰ τέρατα ὡς τοὺς τύπους τῆς ἀρχικῆς καταστάσεως, καὶ τὰ κανονικά ὄντα ὡς εὐτυχῇ συμβεβηκτά.

Δὲν ἐκπληττομαι οὐδὲ ἐκ τοῦ συμπεράσματος τὸ ὅποιον ἐξάγουσιν ἐκ τῶν ἀπολελιθωμένων εἰδῶν, τὰ ὅποια θὰ μᾶς ἔδωκον λίγουσι τὸ δαῖγμα τῶν πρώτων· τούτων ἀποπειρῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ φύσις θὰ προήγαγε προδευτικῶς, διότι τὰ ἀπολιθώματα δὲν εἶνε ὑπὸ τινος ἐποψίν, εἰμὴ τὰ ἐμβρυα τῶν τελικῶν εἰδῶν.

Οὐδαμῶς προτίθεται νὰ συζητήσω ταύτην τὴν τελευταίαν θεωρίαν· ἀφήνω τὴν περὶ αὐτῆς φροντίδα εἰς τοὺς φυσικοὺς· ὁ ὀρθὸς λόγος ἐν τούτοις ὑπαγορεύει εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μίαν ἀντίρρησην τόσῃ φυσικῇ, ὅτι δὲν δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ θεωρία εἶνε ἄλλο τι, εἰμὴ ὑπερβολικὴ ἐκφρασίς, καὶ ὑπὸ τινος ἐποψίν μεταφορικῇ. Πράγματι, τὰ ἐμβρυα δὲν ἀναπαράγονται· ἐνθ' ὅτι ἀπολελιθωμένα εἶδη ἀναπαρήγουντο· εἶχον λοιπὸν πλήρες σύστημα ὀργάνων καὶ πληρὲς σύστημα λειτουργιῶν, ἅτινα ἐλλείπουσιν ἀπὸ τὰ νῦν ἐμβρυα· ἐντεῦθεν προκύπτει διαφορὰ, ἥτις δὲν εἶνε μικρά, καὶ ἥτις ὤφειλε νὰ συμπαράσῃ ἄλλως. Ἀφήνω κατὰ μέρος τὸ γεγονός τῆς ἐνδομητρίου ζωῆς καὶ τῆς ἐπαύσεως, εἰς τὰ ὅποια εἶνε καθυποβεβηκμένα τὰ νῦν ἐμβρυα, ἐνθ' εἰς τὰ ἀπολελιθωμένα εἶδη τὰ ἄτομα κατήντων ὡς εἰς τὰ ἡμέτερα εἰς ζωὴν ἀνεξάρτητον. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι κατὰ μεταφορὰν θεωροῦσι τὰ ἀπολελιθωμένα ζῷα ὡς τὰ ἐμβρυα τῶν νῦν εἰδῶν. Τοῦτο μόνον θὰ εἴπω περὶ τῆς θεωρίας ταύτης, ἰσχυρῶς περιληφθείσης ὑπὸ τοῦ Κυβέρου, κατὰ τὸν ὅποιον ὅλα τὰ ζῷα θὰ ἦσαν ὡς διακοπαὶ τῆς ἐξελίξεως· ἐν σχέσει πρὸς τὴν τυπικὴν μορφήν, ἥτις εἶνε ἡ ἀνθρωπίνη. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐξέφρασεν ἥδη τὴν ἰδίαν σκέψιν ἐν τῷ περιφρημῷ τούτῳ ἀφορισμῷ. «Τὸ ζῷον εἶνε ἀνθρωπος ἀτελής». Ὡς ἐκφρασίς μεταφορικῇ καὶ ὑπερβολικῇ, εἶνε σκέψις θαυμαστή· ὡς θεωρία ἀκριβής, εἶνε λίαν ἀμφισβητήσιμος.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

(Κατὰ μετάφρασιν Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Δεκέμβριος 18...

Τρία ἀπομεσήμερα τὴν ἐβδομάδα διέρχομαι πλησίον τῆς καλῆς μου μάμμης, τὴν ὅποιαν τὸ γῆρας κρατεῖ παρὰ τὸ ἄκρον τῆς ἐστίας· δὲν ἐξέρχεται πλέον, καὶ τὰ τέκνα της πρέπει νὰ τὴν συντροφεύουν... Αἱ ἐξαδέλφαι μου θὰ ἔλθουν μὲ τὴν σειράν των, καὶ ἡ μάμμη μας δὲν θὰ μείνῃ ποτὲ μόνη. Τὸ ἐξοχολογοῦμαι τώρα. Ἐνίσταται πλήττω κατὰ τὰς μακρὰς αὐτὰς ὥρας, καὶ τὸ καθήκον τοῦτο ὀλίγα θέληγτρα ἔχει δι' ἐμέ... Πόσον εἶνε δύσκολον τὸ νὰ ᾄδῃ τις καλῶς! Μόνος ὁ Θεὸς δύναται νὰ μαλακῇ τὴν καρδίαν μας.... Ἡ μάμμη εἶνε κωφὴ, δὲν βλέπει πλέον, καὶ περιπατεῖ μέλις· κάθε στιγμὴν ζητεῖ καὶ νέαν περιποίησιν.... Κάποτε αἱ φροντίδες αὐταὶ μὲ βυρῶνουν καὶ μετ' ἐπὶ προξενῶν ὑπόκωφον ἀναπομονήσιν, τὴν ὅποιαν ἐν τούτοις κρύπτω ὅσον δύναμαι

περισσότερον. Σήμερον πλέον παρὰ ποτε ἐστὲν χωρήθην εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην αἴθουσαν, τὴν πνευρὴν καὶ ἀσπρεῖν. Ἐξοχολογοῦμαι νὰ ὁμιλῶ τίσον δυνατὰ, δὲν ἐγνώριζον τί νὰ εἴπω πλέον, καὶ ἐλυγάρουν ἄερα, ἐλευθερίαν, μόνωσιν. Ἡ μάμμη μὲ παρεκάλεσε νὰ τῆς φέρω ἓνα σάλι, καὶ πρὸς τοῦτο ἀνέβην εἰς τὸ κυκλῶν δωμάτιον, ὑπερ σήμερον μεταχειρίζομεθα ὡς καλλυντήριον. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν πρέπει νὰ ἐξήτησα τὸ σάλι. Ἐνθ' ἀνιχνεύουν τὰ τυτάρια τοῦ κομποῦ καὶ τὰ σκονεῖν· βίβη τῆς παλαιᾶς· δροῖνης ἱματιοθήκης, χίλιαι μακρυναὶ ἀνυμνήσεις ἐπικύρουντο σωρῶν εἰς τὴν μνήμην μου. Ἡ κυκλῶν αὐτὸ δωμάτιον ἦτο ἄλλοτε ἱκὸν μου· οἱ γονεῖς μου κατὰ τι ταξιδιόν των μὲ εἶχον ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν μάμμη μου· ἐν τῷ μεταξὺ ἐγὼ προσεβλήθην ὑπὸ μακρὰς ἀσθενείας, ἐγκεφαλικοῦ πυρετοῦ, νιμίζω. Ὁ ποῖος τυτάρης φροντίδας μὲ παρέσχε τότε ἐκείνη! Δὲν μὲ ὤφνη μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας, καὶ τὴν ὥκτα ἐκοιμάτο πλησίον τῆς μικρᾶς μου κλίνης· κατὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὰ παραληρήματα τοῦ πυρετοῦ τὴν ἔδωκον πάντοτε πλησίον μου, παρηγοροῦσαν καὶ ἐνθαρρύνουσιν με, χωρὶς οὐδέποτε νὰ ἀναπαύεται, οὐδέποτε νὰ ἀγανακτῇ.... Εἰς τὸν οἶκόν της ἐπίσης διήλθον τὴν μακρὰν καὶ εἴπονον ἀνθρώπιν μου.... μοὶ ἠγόραζε παιγνίδια, μετ' ἐξηγείτο ἱστορίας, ἐξώδιε δι' ἐμὲ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς καρδίας της, καὶ ποτὲ ἐπὶ τοῦ προσώπου της σημεῖον πλῆξεως· δὲν συνώδευε τὰς φροντίδας, δι' ὧν μὲ περιεκύκλωνεν. Ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐθεώρει εὐτυχίαν της τὸ νὰ περιποιηται ἀσθενὲς καὶ ἰδιότροπον παιδίον.... Καὶ ἐγὼ μὲ πόσον κακὴν καρδίαν τῇ παρέχω ὀλίγας περιποιήσεις καὶ τινὰς καλοὺς λόγους! Ὡς Σωτήρ μου! βοήθησόν με νὰ τῇ ἀποδώσω εἰς τὸ γῆρας τῆς μικρῆς μέρους τῶν φροντίδων, δι' ὧν περιέβαλε τὴν παιδικὴν μου ἡλικίαν. Πάντοτε ὁμῶς θὰ τῇ μένω ἀγείρεται, διότι ἡ μητρικὴ καρδία ποτὲ δὲν ἀληθύνεται.

Φεβρουάριος 18...

Ἡ ἐξαδέλφη μου Στεφανία ὑπανδρεύεται, ἐγὼ θὰ τὴν ἀναπληρώσω παρὰ τῇ μάμμη.... Ἐξοχολοῦμαι λοιπὸν εἰς τὴν ὑψηλὴν τῇ φωνῇ ἀνάγνωσιν, ὅπως δυνῶν νὰ τῇ ἀναγινώσκω καλῶς.... Ἡ μήτηρ μου μὲ φέρει ἐνίστα πρὸς τοὺς πτωχοὺς της· καὶ αὖριον διὰ πρώτην φοράν θὰ ὑπάγωμεν εἰς μίαν μεγάλην ἐσπερίδα, ἣν δίδει ἡ κ. Π.... Ἡ μήτηρ δὲν θέλει νὰ μὲ ἀπομακρύνῃ τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν γνωρίσω ἀρκετὰ, διὰ νὰ γνωρίζω πῶς πρέπει νὰ φέρωμαι, ἐὰν πέμπεται εἰς αὐτόν νὰ ζήσω, καὶ διὰ νὰ μὴ λυπούμαι φανταζομένη τὰς ἀπολαύσεις του, ἂν ἡ τύχη θελήσῃ νὰ μοὶ τὸν ἀποστερήσῃ.

Φεβρουάριος 18...

Ἐξ ἀπαντος μία ἐπερὶς δὲν εἶνε καὶ πρᾶγμα λίαν διασκεδαστικόν. Μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ μὲ φέρουν εἰς τὸν χορὸν τοῦ κ. Νομάρχου. — Πρέπει, Ἰσαβέλλα, νὰ ἴδῃς τί εἶνε χορὸς, καὶ νὰ μάλιστα εἰς τί συνίστανται αἱ διασκεδάσεις αὐτῶν τῶν μεγάλων παιδιῶν. Ἐν τούτοις, προσέθεσεν, ἡ εἰσοδος εἰς τὸν κόσμον εἶνε πρᾶγμα σοβαρὸν· εἶνε νέα τις ἡποψὶς παρουσιάζομένη εἰς τὸ πνεῦμά σου· ἰδὲ λοιπὸν, πρὸς τήρησόν καὶ κυρίως σιγῇ· διότι τὸ νὰ παρατηρῇ τις

χωρίς να σκέπτεται, εἶνε μάταια περιέργειαι, ἥτις διασκεδάζει τὸ πνεῦμα, πλὴν δὲν φωτίζει τὸ λογικόν. Ἐπο ἥσυχοι, ἀτόρχει, προσεκτικῇ, ὀλιγόλογος, σπουδᾶσαν τὴν μεγίστην τέχνην τοῦ ν' ἀκούει τοὺς ἄλλους, καὶ δλοὶ θὰ σὲ νομίζουν ἀξέεραστον. — Καὶ ἰδὼς, ἀγαπητόν μου τέκνον, προσέθη-
κεν ἡ μήτηρ μου, ὅχι ἀνακατεύματα, ὅχι φλυσιῖας, ὅχι κακεντρεχεῖς παρατηρήσεις. Ἡ θρησκεία μᾶς υπαγορεύει τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις μας, καὶ ἡ διαταγὴ τῆς αὐτῆς, ὡς ἄλλως τε καὶ ἔπασαι αἱ διαταγαὶ τῆς, εἶνε ὠφελίμος καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εὐτυχίαν μας καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας. Ἐχε ὡς νόμον σου τὸ νὰ μὴ κακολογῇς· μὴ συγχωρῇς εἰς σεαυτὴν οὐδεμίαν ἐπίκρισιν· ἡ ἡσυχία σου, ἡ ὑπόληψίς σου καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ συμπεριφορὰ σου θὰ κερδίσωσιν ἐκ τούτου, διότι τίποτε δὲν ἀντηχεῖ τόσον κακῶς εἰς τὰ ὦτα, ὅσον ὁ τραχὺς καὶ βίναυσος τόνος τῆς κακολογίας... τέλος προσπά-
θησον νὰ γίνῃς ἀξία, ὡς ἡ Ἁγία Θ. ρεσίς, τοῦ ὠραίου τίτλου τοῦ δικηγόρου *τῶν ἀπόπτων*.

Διὰ νὰ κληρώσω τὴν διαγωγὴν μου, ἀρκεῖ νὰ μιμηθῶ τὴν μητέρα μου, τὴν τόσον εὐγενῆ καὶ καλὴν.... Ὁ ἀδελφός μου Ἀλβέρτος πάντοτε μαι τὴν ἀναφέρει ὡς παράδειγμα, προσθέτων καὶ λατινικὸν τι γνωμικόν, ὅπερ ἐξηγεῖται οὕτω νομίζω : *Ἡ θρησκεία εἶνε δι' ὅλους ὠφέλιμος*.

Φεβρουάριος 18....

Διασκεδῶσα διότι ἐχόρευα πολλὴ καὶ ἐγχεῖν τὸν χορὸν. Ὁ κ. Ἀδριανὸς Α.... μὲ προσεκάλεσε πολλὰκις, ἐξεπλάγην δὲ δι' αὐτό, διότι φαίνεται τόσον μελαγχολικός!.... Ἡ Στεφανία εὐσεχεῖται ὅτι ὁμοιάζει μὲ ἥρωα μυθιστορήματος.

Μάρτιος 18....

Συνητήσαμεν τὸν κ. Ἀδριανὸν εἰς τὸν περίπατον καὶ τὸ ἐσπέρως ἐπισκέψθη τὸν Ἀλβέρτον, ὅστις τὸν ἐδέχθη εἰς τὴν αἴθουσαν, εἰς ἣν ὅλοι εἴμεθα συνηγμένοι. Ὁ κ. Α.... δὲν ὠμίλησέ πολύ, φαίνεται σοβαρὸς, σκεπτικός, κατηφὴς μάλιστα· ἐστὲναξε λέγων, ὅτι λυπεῖται διότι δὲν ἔχει ἀδελφὴν, καὶ μ' ἐκύτταξε....

Μάρτιος 18....

Θεέ μου ! πόσον τραλλὴ ἤμην ! πρὸ τίνος καιροῦ χωρὶς οὐδ' εἰς ἐμαυτὴν νὰ τὸ ὁμολογῶ, ἡ ἐνθύμησις τοῦ κ. Α.... ἀνεμυγνύετο εἰς τὰς σκέψεις μου, καὶ τοῦ ἀπέδιδον χιλιά χιμαιρικὰ προτερήματα, μοι ἐφαίνετο δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς εἶδε κάποιαν προσοχὴν εἰς ἐμέ.... Οὐδ' εἰς ἐμὲ αὐτὴν ἐτόλμων νὰ ὁμολογήσω τὰς ἀνοήτους ἰδέας, αἵτινες διήρχοντο ἀπὸ τὸν νοῦν μου, ἀλλὰ τῆς μητρὸς μου ὁ ὀφθαλμός, πλέων ὀξύερ-
κῆς ἀπὸ τὴν ἰδίαν μου συνείδησιν, διεπέρασεν εἰς τὰ βέθη τῆς καρδίας μου. Μὲ ἠρώτησε σήμερον μετὰ γλυκύτητος, καὶ χάριτι Θεοῦ τῇ ἀπερίθῃν εὐκρινείῳ· ἔθεσε τότε τὴν χεῖρά τῆς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου καὶ μὲ ἀγαθὸν μείδιμα ἀνέκραξε : ἀΝεὰρὰ κεφαλὴ ! Λοιπὸν νομίζεις, Ἰσαβέλλα, ὅτι ὁ κ. Α.... ἔχει ἥθος ἐνδιαφέρον καὶ μελαγχολικόν, καὶ ὅτι ὁμοιάζει μὲ ἥρωα μυθιστορήματος τῆς κ. Κοττέν, ὡς λέγει ἡ Στεφανία ; καὶ εἰς ἐμὲ φαίνεται ὠχρὸς καὶ μελαγχολικός, ἀλλὰ τοῦτο ἐξηγεῖται, διότι ὑπερφέρει ἀπὸ ἀσθενείαν τοῦ ἥπατος καὶ ἔκτερο. »

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΩΡΕΑΙ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ",

Ἐδωρῆσαν :

Ὁ κ. Π. Ἀγαγνώστουπουλος, ἱατρός, δρ. δεκαεῖς.

Ὁ ἐν Προχωρίῳ κ. Γ. Κόκκας δρ. δέκα.

Ὁ ἐν Πετρουπόλει κ. Ἀγαθόνικος Ζωγράφος, ἀρχιτέκτων, φρ. χρ. πενήκοντα.

Ἀνώνυμος φρ. χρ. δύν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι τοῦ πανοσιολογιατάτου διευθυν. τοῦ τῆς «Ἀναπλάσεως» κ. Παναρέτου Χ. Δουληγέρη πε-
ριοδεύοντος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χάριν κηρύγματος, πᾶσαι αἱ ἐπιστολαὶ αἱ ἀφορώσαι τὸ Περιοδικόν, καὶ τὰ ἐμ-
βάσματα συνδρομῶν, πρέπει νὰ πέμπωνται εἰς δνομα τοῦ ἐκδότη καὶ συντάκτου τῆς «Ἀναπλάσεως» κ. Μιχ. Γ. Γαλανοῦ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΠΑΝΤΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἐξεδόθη καὶ τὸ Γ'. τεύχος τοῦ δευτέρου τόμου τῆς νεοελληνικῆς μεταφράσεως τῶν Ἀπάντων τοῦ Χρυσοστόμου. Ἀντίτυπα τοῦ Α'. τόμου πέμπονται ἀντὶ τοῦ δροχμῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ το φρ. χρ. εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ "ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ",

Πρὸ ἑξ μηνῶν ἀνηγγέλθη ἡ ἀντιτύπωσις τῆς «Παρακλητικῆς» τοῦ θεολογικωτάτου ὁμολογίου, καὶ ἀναποσπάστου ἀπὸ τῆς νυχθ. μέρου ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας. Ἡ βίβλος ἐξετυπώθη καλλι-
τεχνικώτατα ἐπὶ χάρτου σιερειῦ, διὰ χαρακτῆρων μεγάλων, κομψῶν καὶ εὐαναγνώστων, μὲ κομψὴν καὶ καλλιτεχνικὴν περιτάλμα-
φίρον ἐκατέρωθεν τὴν τε Σιταύρασιν καὶ Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ περιεχυρωμένην. Τὸ μεγαλεῖτερον δὲ τῆς βίβλου προσὸν εἶνε ἡ δὲν ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ σφάλματα, ὡς τοῦτο δύναται εἶς νὰ κατε-
νόησιν, ἰάν παραβάλλῃ τὴν μετὰ χεῖρας ἔκδοσιν πρὸς τὰς προηγου-
μένας καὶ μάλιστα τὴν πρὸ διετίας τυπωθεῖσαν.

Τιμᾶται δὲ ἐν Ἀθήναις δεδεμένη..... Δραχ. 8.—

» ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις δεδεμένη..... » 9.—

Ἐκδοτὴς Κεντρικοῦ Βιβλιοπωλείου, ὁδὸς Αἰόλου, ἀριθ. 172, παραπλευρῶς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ 6 Αὐγούστου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μαθ. 17. 1—9

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Μαθ. Β'. Ἐπιστολ. Πέτρου Α'. 10—19

ΟΙ ΔΙΔΑΞΟΝΤΕΣ

Εἰς τὰς ΛΑΪΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ",

Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθήναις παρὰ τὴν Γ. Σύνοδον

Ἦρ. 8—9 μ.μ.

Κυριακὴ 6 Αὐγούστου Ἀρχιμ. Πανάρ. Χ. Δουληγέρης

Ἐν Παιραιεῖ

ἐν τῷ Ζαννεῖῳ Ὁρθανοτροφεῖῳ

Κυριακὴ 6 Αὐγούστου Γ. Μαρῆς φρ. 5—6 μ.μ.

Τυπογραφεῖον Ἀριστομένους Ζ. Διαλυσμά